

РЕШЕНИЕ

№ 21869

гр. София, 25.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 56 състав, в
публично заседание на 04.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ситнилка

при участието на секретаря Макрина Христова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **2822** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 226 от Административно процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 203 и сл. от АПК във връзка с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по исковата молба на С. К. Д. чрез пълномощник адв. В. Ц. против Университетска Първа МБАЛ - С. „Свети Йоан Кръстител“ ЕАД. Предявен е иск за присъждане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 800 /осемстотин/ лева за претърпени имуществени вреди, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба 14.03.2025г. до окончателното изплащане на сумата. Исковата претенция се основава на отмяна на експертно решение № № 93811 от заседание № 148 от 01.08.2024 г. на ТЕЛК към Университетска Първа МБАЛ - С. „Свети Йоан Кръстител“ ЕАД с експертно решение № 90124 от заседание № 7 от 20.11.2024 г. на Националната експертна лекарска комисия. Претърпените имуществени вреди представляват заплатено адвокатско възнаграждение по договор за правна защита и съдействие. Моли съда да постанови осъдително решение против Университетска Първа МБАЛ - С. „Свети Йоан Кръстител“ ЕАД. Претендира присъждане на разноски и адвокатско възнаграждение по настоящото дело.

Ответната страна Университетска Първа МБАЛ - С. „Свети Йоан Кръстител“ ЕАД чрез пълномощника си адв. С. оспорва исковата молба по основание и размер. Обосновава доводи, че в производството по оспорване по административен ред адвокатската защита не е задължителна, поради което и не може да се приеме, че отмяната на експертното решение на ТЕЛК се дължи именно на изготвяне на жалбата от адвокат. Изтъква се липсата на направен опит от страна на засегнатото лице да защити самостоятелно правата си, който да е бил неуспешен и да е било

необходимо участието на адвокат. Намира, че предоставената адвокатско защита не е била в степен на сложност, за да оправдае възнаграждение в размер на 800 лева. Намира претендираното адвокатско възнаграждение за прекомерно. Моли за отхвърляне на исковата претенция.

Прокурорът от С. градска прокуратура дава заключение за основателност и доказаност на исковата претенция, но намира размерът ѝ за завишен.

Административен съд София-град, като взе предвид изложеното в исковата молба и представените по делото писмени доказателства, прие за установено от фактическа страна следното:

С Експертно решение № 93811 от заседание № 148, проведено на 01.08.2024 г. на ТЕЛК-Втори състав към Университетска Първа МБАЛ - С. „Свети Йоан Кръстител“ ЕАД на С. К. Д. е определена трайно намалена работоспособност в размер на 46%. Недоволно от решението освидетелстваното лице го е обжалвало пред Националната експертна лекарска комисия, като за изготвяне на жалбата, на 16.09.2024 г. е сключило с адв. В. Ц. договор за правна защита и съдействие. Уговореното адвокатско възнаграждение в размер на 800 лева е заплатено изцяло в брой при подписване на договора. С Експертно решение № 90124 от заседание № 7 от 20.01.2025 г. Националната експертна лекарска комисия е отменила по жалбата на С. К. Д. чрез пълномощник адв. В. Ц. Експертно решение № 93811 от заседание № 148 от 01.08.2024 г. на ТЕЛК-Втори състав към Университетска Първа МБАЛ - С. „Свети Йоан Кръстител“ ЕАД.

Въз основа на така установеното от фактическа страна настоящият съдебен състав обосновава следните правни изводи:

В чл. 204 от АПК са предвидени предпоставките, при които исковите за обезщетения за вреди причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на административни органи и длъжностни лица са допустими за разглеждане. Съгласно ал. 1 на чл. 204 от АПК, първата предпоставка за допустимост на иска, когато се претендира, че вредите са причинени от незаконосъобразен административен акт, е той да бъде отменен по съответния ред, т.е. изисква се предварителното установяване по предвидения от закона ред на незаконосъобразността на административния акт със съответен влязъл в сила акт - решение, преди да се пристъпи към производството по чл. 203 и следващите от АПК по претендирането на вреди. В конкретния случай, настоящият състав намира предявените иски за обезвреда за допустими, доколкото същите произтичат от отменен административен акт, какъвто характер притежава експертно решение № 93811 от заседание № 148 от 01.08.2024 г. на ТЕЛК-Втори състав към Университетска Първа МБАЛ - С. „Свети Йоан Кръстител“ ЕАД. Въпросът дали актът, от който се претендира настъпването на вредите е основание за търсене на обезщетение по реда на ЗОДОВ, е въпрос по съществото на спора.

Спазена е разпоредбата на чл. 205 от АПК, съгласно която искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. В случая отмененото Експертно решение № 93811 от заседание № 148 от 01.08.2024 г. е издадено от ТЕЛК-Втори състав към Университетска Първа МБАЛ - С. „Свети Йоан Кръстител“ ЕАД. Съгласно разпоредбата на чл. 105 от Закона за здравето и чл. 10 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза на работоспособността и на регионалните картотеки на медицинската експертиза, ТЕЛК се откриват и закриват от директорите на РЗИ съгласувано с министъра на здравеопазването към държавни и общински лечебни заведения за болнична помощ, центрове за психично здраве, центрове за кожно венерически заболявания и комплексни онкологични центрове. ТЕЛК са структурни звена към лечебните заведения, към които са открити. По своята организационна структура, съгласно чл. 3 във връзка с чл. 37 от Закона за лечебните заведения,

лечебните заведения, без тези по чл. 5, ал. 1 се създават по Търговския закон или по Закона за кооперациите, като търговски дружества или кооперации, които са юридически лица. Ето защо страна по материално правния спор и носител на правата и задълженията по него, съответно пасивната материално правна легитимация, е юридическото лице, в чиито състав е ТЕЛК, която не е самостоятелен правен субект.

Въз основа на установеното по делото от фактическа страна, съобразно приложимите правни норми, разгледана по същество исквата молба е ОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

В чл. 4 от ЗОДОВ е уреден материално правния режим на отговорността с препращане за неуредените въпроси към граждански закони (§ 1 от ЗР на ЗОДОВ). В този смисъл искът по глава XI от АПК се основава на фактическия състав на непозволеното увреждане и за да възникне право на обезщетение в хипотезата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, е необходимо кумулативното наличие на следните предпоставки:

1. незаконосъобразен акт /отменен по съответния ред, включително нищожен или оттеглен - чл. 204, ал. 3 от АПК/, или незаконосъобразно действие и/или бездействие на орган или длъжностно лице, при или по повод на административна дейност /което се установява от съда, пред които е предявен искът за обезщетение – чл. 204, ал. 4 от АПК/;

2. вредоносен резултат, реално настъпили за ищеца вреди /имуществени ли неимуществени/;

3. причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие и бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ, Държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо дали са причинени виновно от длъжностното лице. В този смисъл, тъй като отговорността на държавата се характеризира като обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността.

В настоящия случай претенциите за обезвреда произтичат от Експертно решение № 93811 от заседание № 148 от 01.08.2024 г. на ТЕЛК-Втори състав към Университетска Първа МБАЛ - С. „Свети Йоан Кръстител“ ЕАД, отменено с решение № 90124 от зас. № 7 от 20.01.2025 г. на Националната експертна лекарска комисия. ТЕЛК, като орган на медицинската експертиза на работоспособността, действително не е административен орган, но извършва административна дейност по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на АПК. Това е така, защото упражнява властнически правомощия, свързани с установяване на здравното състояние на физическите лица и издава решения в тази насока, които имат административен характер.

Следващата предпоставка за възникване на правото на обезщетение в хипотезата на чл. 1 от ЗОДОВ е наличието на вредоносен резултат, реално настъпили за ищеца вреди /имуществени или неимуществени/. В случая тази предпоставка същото е налице, доколкото имуществената сфера на ищеца се е намалила със сумата, заплатена като адвокатски хонорар в производството по обжалване по административен ред на властническия акт Експертно решение. Размерът на претърпените вреди е доказан. Извършеното плащане се доказва от представените по делото Договор за правна защита и съдействие от 16.09.2024 г., който не е оспорен от ответника. Съгласно мотивите на решение, постановено по тълк. дело № 1/2017 на Върховния административен съд, делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. Представените с исквата молба доказателства за размера и плащането на уговореното възнаграждение за изготвяне на жалба против Експертно решение № 93811 от

заседание № 148 от 01.08.2024 г., не са оспорени като частни документи, не са оборени, поради което се ползват с доказателствената сила по закон /в този смисъл Решение № 8991 от 10.07.2017 г. на ВАС по адм. д. № 11464/2015 г./.

Съгласно т. 1 от Тълкувателно решение № 6/2012 г. по тълкувателно дело № 6/2012 г. на ВКС съдебните разноски за адвокатско възнаграждение се присъждат, когато страната е заплатила възнаграждение и в договора е описан начинът на плащане. Когато плащането на адвокатското възнаграждение е по банков път, се представят доказателства за извършеното плащане, а когато е в брой - вписването за направеното плащане в брой в договора за правна помощ е достатъчно и има характера на разписка. В процесния случай, ответникът, който е лице извън облигационното правоотношение между адвоката и неговия доверител, не е оспорил своевременно договора за правна защита и съдействие, който се явява и доказателство за извършеното плащане. В обобщение на изложеното, настоящият съдебен състав намира за доказано настъпването на вредоносен резултат под формата на имуществени вреди в правната сфера на ищеца.

В съдебно заседание пълномощникът на ответника е направил възражение за прекомерност на заплатеното от ищеца адвокатско възнаграждение. В съответствие с мотивите към Тълкувателно решение № 1 от 15.03.2017 г. на ВАС по т. д. № 2/2016 г., ОСС, I и II колегия, възражението по чл. 78, ал.5 от ГПК за прекомерност на платения адвокатски хонорар при несъответствие с действителната фактическа и правна сложност на делото и възможността на съда да го намали до минималния такъв, определен от наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата, е действително една от възможностите на страната да защити правата си и да не позволи на насрещната страна да бъде присъден хонорар, несъответстващ на критериите на този член от закона – „справедлив и обоснован“. Делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. Съдебната практика приема, че възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение е допустимо. В този смисъл: решение № 7709 от 19.06.2017 г. на ВАС по адм. д. № 4087/2016г., решение № 8765 от 5.07.2017 г. на ВАС по адм. д. № 13788/2015г. В случая, видно от договора за правна защита и съдействие от 16.09.2024 г., ищецът е договорил и заплатил на упълномощения адвокат възнаграждение в размер на 800 лв. В мотивите на цитираното по-горе Тълкувателно решение № 1/15.03.2017 г. на ВАС, е отбелязано, че съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата (ЗА) - да е "обоснован и справедлив", тоест да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди от причиненото от държавния орган непозволено увреждане, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството.

Съгласно чл. 8, ал. 4 от Наредба № 1 от 09.07.2004г. за възнаграждения за адвокатска работа (загл. изм. ДВ бр. 14 от 18.02.2025 г.), възнаграждението за процесуално представителство, защита и съдействие пред административен орган се определя по реда на предходните алинеи. От своя страна чл. 8, ал. 3 от същата наредба определя, че размерът на адвокатското възнаграждение за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес, извън случаите по ал. 2, възнаграждението е 1000 лв. В конкретния случай договореният и заплатен от ищеца размер на адвокатското възнаграждение е 800 лв. за изготвяне на жалба против Експертно решение на НЕЛК. С оглед фактическата и правна сложност на делото, предвид специфичните обществени отношения свързани с медицинската експертиза на

работоспособността този размер е справедлив и обоснован.

По отношение на третата предпоставка за възникване на правото на обезщетение в хипотезата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, следва да се има предвид, че законодателят не предвижда ред за присъждане на разноски в производствата по обжалване на експертните решения на ТЕЛК пред НЕЛК. Единственият път за защита на гражданите в тази връзка е исковото производство по ЗОДОВ. В Тълкувателно решение №1/15.03.2017г. на ВАС, Общо събрание на съдиите от Първа и Втора колегии по тълкувателно дело №2/2016г., е прието, че при предявени пред административните съдилища искове по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за имуществени вреди от незаконосъобразни наказателни постановления изплатените адвокатски възнаграждения в производството по обжалването и отмяната им представляват пряка и непосредствена последица по смисъла на чл. 4 от този закон. Аналогично следва да се приеме същото и при обезщетенията за заплатено адвокатско възнаграждение и при обжалването на Експертните решения на ТЕЛК пред НЕЛК, което обжалване е предпоставка за допустимост на съдебното обжалване.

С оглед на изложеното настоящият съдебен състав намира за основателна и доказана исковата претенция за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди от незаконосъобразен властнически акт – Експертно решение на ТЕЛК в размер на 800 лева, представляващи заплатени разноски за адвокатско възнаграждение.

Върху главницата на така дължимото се обезщетение следва да се заплати и законна лихва, чиито начален момент на дължимост е от датата на депозиране на исковата молба до окончателното изплащане на присъдената главница.

Не на последно място, следва да се отбележи неоснователността на наведеното от пълномощника на ответника възражение за недължимост на претендираното обезщетение, изразяващо се в заплатено адвокатско възнаграждение, тъй като в производството по оспорване по административен ред адвокатската защита не е задължителна, поради което и не може да се приеме, че отмяната на експертното решение на ТЕЛК се дължи именно на изготвяне на жалбата от адвокат. Адвокатската защита е конституционно гарантирана от чл. 56 от Конституцията на Република България и законово регламентирана със Закона за адвокатурата дейност, която се осъществява от адвокати - лица с висше юридическо образование, които не са държавни служители и които за висококвалифицирания си труд получават хонорар от доверителя си на принципа на свободното договаряне при нормативно определен минимум. Тази защита е по закон задължителна само по определена категория дела и за определен кръг от лица, но на практика за всеки един чужденец, български гражданин без юридическо образование, а още повече за неграмотен или гражданин с начално или основно образование, би било много трудно, граничещо с невъзможното да се справи със защитата си по каквото и да е съдебно дело, особено ако насрещната страна е държавен орган, носител на властнически правомощия, съветван и подпомаган от платени държавни служители с висше юридическо образование-юрисконсулти. В този смисъл тълкувателно решение № 1/15.03.2017 г. по тълк. дело № 2/2016 г. на Върховния административен съд.

В съответствие с нормата на чл. 81 от ГПК съдът следва да се произнесе и по претенциите на страните за присъждане на разноски. Претендираните разноски, съобразно приложения по делото списък по чл. 80 от ГПК са в размер на 810 лева,

от които държавна такса в размер на 10 лева и адвокатско възнаграждение в размер на 800 (осемстотин) лева, платено в брой при подписване на договор за правна защита и съдействие. С оглед своевременно направеното възражение по чл. 78, ал. 5 от ГПК от пълномощника на ответника и предвид фактическата и правна сложност на настоящото производство, както и факта, че същото е приключило с едно съдебно заседание, в което не са събрани нови доказателства, не е изслушвано заключение от съдебна експертиза и не са разпитани свидетели, размерът на адвокатското възнаграждение следва да се намали до установения в чл. 7, ал. 2, т. 1 във връзка с чл. 8, ал. 1 от Наредба № 1 Наредба № 1 от 09.07.2004г. за възнаграждения за адвокатска работа.

Предвид изложеното и на основание чл. 203 и сл. от АПК във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, Административен съд София-град, Второ отделение, 56-ти състав

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Университетска Първа МБАЛ – С. „Свети Йоан Кръстител“ ЕАД да заплати на С. К. Д. сумата от 800 (осемстотин) лева, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, ведно със законната лихва от 14.03.2025 г. до окончателното му изплащане.

ОСЪЖДА Университетска Първа МБАЛ – С. „Свети Йоан Кръстител“ ЕАД да заплати на С. К. Д. разноски по делото в размер на 410 (четиристотин десет) лева.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: